

بررسی عوامل پیش برنده و بازدارنده تجاری سازی یافته‌های تحقیقاتی از دیدگاه محققان سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

حبيب‌اله گلی محمودی^۱، عباس نوروزی^۲، غلامعباس ملاشاهی^{۳*}

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند، ^۲عضو هیأت مدیره انجمن علمی ترویج و آموزش کشاورزی ایران، ^۳دانش آموخته کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه تبریز

molashahi.abbas@yahoo.com

در سازمان‌های تحقیقاتی بدون تجاری‌سازی یک دستاورد، تحقیقات معنایی ندارد زیرا بدون دستیابی به مشتریان خاص یک دستاورد، تولید و یا انجام آزمایش، درمورد یک ایده بی‌فایده خواهد بود. از این رو هدف کلی این تحقیق شناسایی عوامل پیش‌برنده و بازدارنده تجاری‌سازی یافته‌های تحقیقاتی از دیدگاه محققان سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج است. جامعه آماری تحقیق شامل ۷۱۰ نفر از محققان سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی بود که در مؤسسه تحقیقات آب و خاک، مؤسسه سرم‌سازی رازی، مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر و ستاد سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی مشغول بکار بودند. برای برآورد حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان استفاده گردید و حجم نمونه ۲۵۰ نفر تعیین گردید که در نهایت از این تعداد، ۲۲۶ پرسشنامه کامل و بدون نقص جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روش نمونه‌گیری در این تحقیق نیز نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با تناسب متناسب بود. تجزیه و تحلیل عوامل پیش‌برنده تجاری‌سازی یافته‌های تحقیقاتی با استفاده از تحلیل عاملی نشان داد که آموزش مسائل تجاری‌سازی، تجربه موفق سایر محققان و خرید تضمینی فناوری تولید شده به ترتیب در اولویت‌های اول تا سوم قرار گرفتند. همچنین مهمترین عوامل بازدارنده تجاری‌سازی نیز به ترتیب اولویت عبارت از نبود نشریه تخصصی تجاری‌سازی، انگیزه‌های متفاوت فعالان صنعت و محققان، ضعف بازار برای خرید فناوری و ضعف انعطاف سیستم‌های مالی و اداری بودند. نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن نیز نشان داد که بین متغیرهای علاقه شخصی به تجاری‌سازی، منافع اقتصادی تجاری‌سازی، ارزش معنوی فناوری ثبت شده، قوانین و آئین‌نامه‌های سازمانی، آموزش مسائل تجاری‌سازی، ثبت مالکیت فکری، تأثیر مسئولیت‌های شغلی، آشنایی با نیازهای بازار، دانش موضوعی و اندوخته‌های عمیق علمی، دانش تجاری‌سازی و فنون خلاقیت با تجاری‌سازی یافته‌های تحقیقاتی رابطه معناداری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: تجاری‌سازی، عوامل پیش‌برنده، عوامل بازدارنده، سازمان تات، یافته‌های تحقیقاتی